

Қазақстан Республикасының бастауыш және орта кәсіптік білім беретін оқу орындарын ақпараттандыру бағдарламасын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы 2001 жылғы 10 мамыр N 616

"Қазақстан Республикасында бастауыш және орта кәсіптік білім беруді одан әрі дамыту жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 15 мамырдағы N 721 P000721_ қаулысына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының бастауыш және орта кәсіптік білім беретін оқу орындарын ақпараттандыру бағдарламасы бекітілсін.
2. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі

Қазақстан Республикасы

Үкіметінің 2001 жылғы
10 мамырдағы N 616
қаулысымен бекітілген

Қазақстан Республикасының бастауыш және
орта кәсіптік білім беретін оқу орындарын
ақпараттандыру бағдарламасы

ПАСПОРТЫ

Бағдарламаның атауы - Қазақстан Республикасының бастауыш және орта кәсіптік білім беретін оқу орындарын ақпараттандыру бағдарламасы

Әзірленім үшін негіздеме - "Қазақстан Республикасында бастауыш және орта кәсіптік білім беруді одан әрі дамыту жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 15 мамырдағы N 721

P000721_

қаулысы

Әзірлеуші - Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі

Мақсаты - Бастауыш және орта кәсіптік білім беру ұйымдарының оқу процесін оқытудың жаңа технологияларымен, ақпараттық және телекоммуникациялық техникалармен қамтамасыз ету әрі оларды енгізу

Іске асыру мерзімі - 2002-2005 жылдар

1. Кіріспе

Соңғы жылдары компьютерлік, телекоммуникациялық техниканың, технологияның рөлі мен орны түбегейлі өзгерді. Әлеуметтік кеңістікті ғаламдық ақпараттандыру қоғамның даму заңдылығының бірі болып отыр.

Әрбір елдің технологиялық даму дәрежесіне оның экономикалық қуаты мен халқының тұрмыс деңгейі ғана емес, сол елдің әлемдік қоғамдастықта алатын орны, басқа елдермен экономикалық және саяси ықпалдасу мүмкіндіктері, сондай-ақ ұлттық қауіпсіздік мәселелерін шешуі де байланысты. Сонымен қатар, әлдебір елде қазіргі технологияның дамуы мен қолданылуының деңгейі оның материалдық базасының дамуымен ғана емес, негізінен қоғамды парасаттандыру деңгейімен, оның жаңа білімді туындату, игеру және қолдана білу қабілетімен де анықталады. Мұның барлығы елде білім беру ісін дамыту деңгейімен және білімді ақпараттандыру мәселелерімен байланысты.

Экономикалық тұрғыдан озық елдердің дамуына жасалған талдау - білім беру

жүйесін ақпараттандыру кейін олардың экономикасының, ғылымы мен мәдениетінің жедел дамуының басты шарттарының бірі болғанын көрсетеді.

Ақпараттық және телекоммуникациялық технологияларды игеру бүгінгі әлемде оқи және жаза білу сияқты қасиеттермен қатар тұр және әркім үшін қажет. Бұл орайда болашақ мамандардың алған білімі мен дағдылары көп ретте қоғамның одан әрі даму ж о л ы н а н ы қ т а й д ы .

Қазақстан Республикасының бастауыш және орта кәсіптік білім беретін оқу орындарын ақпараттандыру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) Қазақстан Республикасы Президентінің орта білім беру жүйесін ақпараттандыру жөніндегі мемлекеттік бағдарламасын одан әрі дамыту болып табылады және "Қазақстан Республикасында бастауыш және орта кәсіптік білім беруді одан әрі дамыту жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 15 мамырдағы N 721 қаулысының 2-тармағына сәйкес әзірленді әрі бірыңғай ақпараттық-білім беру кеңістігін құру жөніндегі міндеттерді шешуге ықпал етеді.

2. Проблеманың қазіргі жай-күйін талдау

Қазіргі кезде Қазақстанда 278 мемлекеттік кәсіптік мектеп, лицей және 141 мемлекеттік колледж жұмыс жасайды. Оқу-есептеу техникасымен жаратқандыруды талдау 72 кәсіптік мектеп пен лицейде, 61 колледжде ғана Қазақстан Республикасы Президентінің орта білім беру жүйесін ақпараттандыру жөніндегі мемлекеттік бағдарламасын (Азия Даму Банкі тарапынан) орындау шеңберінде Pentium процессорына негізделген соңғы маркадағы компьютерлер бар. Бірақ басым көпшілік жағдайда, атап айтқанда, 286 бастауыш және орта кәсіптік білім беру ұйымында ескі компьютерлік техника орнатылған. Бұл техникалар оқу жұмыстарының нысандары мен әдістерін қазіргі талапқа сәйкес жетілдіруде, сондай-ақ білім беру жүйесін басқарудың тиімділігін арттыруда қазіргі ақпараттық технологияның мүмкіндіктерін толық пайдалануға мүмкіндік бермейді. Білім беру жүйесін оқыту мен басқарудың қазіргі технологиясын пайдалану негізінде жетілдіру мәселелерін шешуде кешендік пен ж ү й е л і л і к б о л м а й о т ы р .

Қазіргі кезде компьютерлік техниканың ең төменгі параметрлері: процессор - Pentium жиілігі - 500 Мг-дан төмен емес, жедел зердесі - 64 Мб және одан жоғары, ұзақ уақыт сақтайтын зердесі - 5 Гб және одан жоғары, бейнелік зердесі - 8 Мб және одан жо ғ а р ы б о л у ы к е р е к .

Компьютерлердің көрсетілген параметрлері Windows - 2000, Microsoft Office - 2000 операциялық жүйелерімен, электронды оқулықтармен жұмыс істеу қажеттілігінен т у ы н д а й д ы .

Білім беру ұйымдарында қолдағы бар компьютерлік техника "4+1-ден" бастап "10+1-ге" дейінгі әртүрлі кескінді оқу-есептеу техникасы сыныптарына біріктірілген және "

Есептеу техникасы және ақпараттану" пәнін жүргізу үшін пайдаланылады.

Кәсіптік мектептердегі, лицейлердегі және колледждердегі бар оқу-есептеу техникасы сыныптарының бір де бірі жоғарыда аталған талаптарды қанағаттандырмайтынын атап өту қажет.

Электронды оқу залдары ашылған Қызылорда мен Орал педагогикалық колледждерін санамағанда, электронды оқу залы, автоматтандырылған басқару жүйесі, электронды дәріс залы сияқты басқа модельдер іс жүзінде жоқ.

Кәсіптік мектептерде, лицейлерде және колледждерде оқулықтар, оқу-әдістемелік құралдар, бағдарламалық-техникалық есептеу-ақпараттық техникасының қазіргі заманғы жағдайына баламалы бағдарламалық құралдары жоқ.

Сонымен қатар, ақпараттандыру оқушылардың тек компьютерлік сауатын ашып қана қоймай, оқу, тәрбие, басқару процесін жетілдіруді көздейді.

3. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері

Бағдарламаның негізгі мақсаттары:

1) бастауыш және орта кәсіптік білім беру ұйымдарының оқу процесін оқытудың жаңа технологияларымен, ақпараттық және телекоммуникациялық техникалармен қамтамасыз ету әрі оларды енгізу;

2) бастауыш және орта кәсіптік білім беру ұйымдарын басқару, оқыту және тәрбиелеу процестеріне ақпараттық және телекоммуникациялық технологияларды кеңінен енгізу негізінде қайта құру.

Бағдарламаның мақсаттарын орындау мынадай негізгі міндеттерді орындаумен қамтамасыз етіледі:

1) бастауыш және орта кәсіптік білім беру ұйымдарын ақпараттық және телекоммуникациялық техникалармен қамтамасыз ету;

2) бастауыш және орта кәсіптік білім беруді ақпараттандыру жөніндегі практикалық шаралар кешенін анықтау және іс жүзіне асыру;

3) оқу-тәрбие процесіне жаңа ақпараттық технологияны енгізуді қамтамасыз ететін ғылыми-зерттеу, оқу-әдістемелік жұмыстар жүргізу;

4) бастауыш және орта кәсіптік білім беру саласында жаңа ақпараттық және телекоммуникациялық технологияны қолдану және енгізу саласында мамандар даярлау және қайта даярлау;

5) ақпараттандыру процесін бағдарламалық-техникалық құралдармен, компьютерлік бағдарламамен, оқу-әдістемелік құралдармен, дидактикалық материалдармен, педагогикалық технологиялармен қамтамасыз ететін тауарлар мен қызметтер индустриясын құру;

6) ақпараттандыру процесінің өзін-өзі қамтамасыз ету және одан әрі өз бетінше дамуының қаржылық-шаруашылық тетіктерін жасау;

- 7) бастауыш және орта кәсіптік білім беруді басқарудың ақпараттық жүйесін құру;
8) бастауыш және орта кәсіптік білім беру жүйесін әлемдік білім кеңістігіне шығаратын Internet ғаламдық желісіне қосу.

4. Бағдарламаны іске асырудың негізгі бағыттары мен тетігі

Бағдарламаның негізгі бағыттары:

- жұмысшылар мен орта буын мамандарға жаңа ақпараттық және телекоммуникациялық технологияны қолдану саласында білім беруді, іскерлік және дағдыны қамтамасыз ету;

- білім беру ақпараттарын жинақтау және оны Қазақстандағы бар телекоммуникациялық желілеріне қосу негізінде бірыңғай ақпараттық-білім беру кеңістігін құру;

- жаңа ақпараттық және телекоммуникациялық технологияны қолдану саласында оқытуды үйлестіру мен бақылауды жетілдіру;

- кәсіптік оқытуда ақпараттандыруды ықпалдастыру.

Бағдарлама 2002-2005 жылдары жүзеге асыруға есептелген. Ол бастауыш және орта кәсіптік білім берудің барлық ұйымын қамтиды.

2002-2005 жылдары кәсіптік мектептерге (лицейлерге) және колледждерге оқу-есептеу техникасының мультимедиялық сыныптары қойылады (1-модуль).

Модульдік қағидат бойынша ақпараттандырудың бағдарламалық-техникалық құралдары:

1-модуль - оқушылардың компьютерлік техникаларды және ақпараттық технологияларды игеруіне, мамандықтар бойынша компьютерлік бағдарламаны модельдеуші және оқытушы электронды оқулықтар көмегімен пәндерді оқуына арналған мультимедиялық сынып;

Модульдің кескіні

М-1 модулі

Оқу-есептеу мультимедиялық сыныбы

Планшеттік сканер   Модем   10+1 мультимедиялық Оқшау желі жабдығы компьютерлер

Лазерлік принтер   Үздіксіз қоректендіру 10 желілік сүзгілер
блогы

Жүйелік бағдарламалық   Оқу бағдарламалық   Құралды бағдарламалық
қамтамасыз ету   қамтамасыз ету   қамтамасыз ету

ИНТЕРНЕТ

Әрбір компьютерге бағдарламалар сатып алу шығыстарын, сондай-ақ оқулық мақсатындағы компьютерлік бағдарламалар мен автоматты басқару бағдарламаларын жасау шығындарын ескере отырып, бағдарламалық қамтамасыз етуді модульге енгізу компьютерлік бағдарламалардың лицензиялануымен байланысты. Жүйелік бағдарламалық қамтамасыз етуге операциялық жүйелер мен орталар, жүйелер және бағдарламалау тілдері, компьютераралық байланыстардың бағдарламалық құралдары, есептеу және ақпараттандыру орталары, ақпаратты қорғау құралдары енеді.

Құралдық жабдықтарға мәтіндік графикалық редакторлар, дерекқорларды басқару жүйелері, электронды кестелер процессорлары, объектілерді, процесстерді, жүйелерді модельдеу құралдары енеді.

Оқу құралдары - оқулық мақсатындағы мультимедиялық бағдарламалық құралдар: электронды оқулықтар, сөздіктер, көрсетуші, оқытушы, бақылаушы бағдарламалар.

Бастауыш және орта кәсіптік білім беруді ақпараттандыру процесі ғылыми зерттеулерді дамыту мен білім беруді ақпараттандыру инфрақұрылымын жасау және оқу орындарын техникамен жабдықтау мен оқуға арналған арнайы бағдарламалық, ақпараттық қамтамасыз етумен, педагог мамандарды даярлау және қайта даярлаумен, бірқатар ұйымдастыру іс-шараларын жүргізумен, нормативтік-құқықтық база жасаумен байланысты. Бастауыш және орта кәсіптік білім беруді ақпараттандыру инфрақұрылымын Ы. Алтынсарин атындағы Қазақ білім академиясының Кәсіптік білім институты, облыстық білім департаменттері (басқармалары), тірек колледждері, тірек кәсіптік мектептері мен лицейлері құрайды.

Бағдарламаның негізін шығармашылық ұжымдар таңдап, тірек кәсіптік білім беру ұйымдарында өткізетін теориялық және эксперименттік жұмыстар құрайды. Шығармашылық ұжымдар құрамына Бағдарламаны іске асыруға қатысатын ақпараттану саласының мамандары, педагог-зерттеушілер, білімнің әртүрлі саласындағы ғалымдар және мамандар, тірек ұйымдарының қызметкерлері кіреді. Шығармашылық ұжым мүшелері эксперимент жүргізуге қажетті барлық оқу-әдістемелік материалдарды жасайды, тірек білім беру ұйымдары қызметкерлерін даярлайды және қайта даярлайды, экспериментті жүзеге асыруға қатысады және

алынған нәтижелердің ішкі бағасын береді.

Ақпараттандыру процесін іске асырудың және дамытудың ұйымдық-құқықтық тетігі жасалады және соның негізінде осы процестерге ілесіп жүретін құқықтық, ұйымдық-әдістемелік құжаттар жүйесі жасалады.

Кәсіптік білім берудің тірек ұйымдарында жинақталған тәжірибе сарапшылардың бағасынан кейін кезең-кезеңмен бастауыш және орта кәсіптік білім берудің басқа субъектілеріне беріледі.

Бағдарламаға Білім және ғылым министрлігі жалпы басшылық жасайды.

5. Қажетті ресурстар мен оларды қаржыландыру көздері

Бағдарламаның қаражат құрылымы шығындарының 1-модульді техникалық және бағдарламалық қамтамасыз ету құнынан тұрады.

Бағдарламаны орындаудың қаржы көзі:

1) мемлекеттік білім беру мекемелері бойынша - жергілікті бюджет қаражаты. Шығыстарды тиісті қаржы жылына жергілікті бюджетті қалыптастыру кезінде жергілікті органдар бюджеттің нақты мүмкіндігін негізге ала отырып, анықтайды;

2) мемлекеттік білім беру кәсіпорындары бойынша - кадрлар даярлауға

берілген мемлекеттік тапсырысты орындаудан алынған қаражатты қоса алғанда, өз қызметінен түскен өз кірістері.

Модульдің құнын бағалау, оның жалпы құны мен 286 кәсіптік мектепті (лицейді) және колледжді осы модульмен жарақтау шығыны, Интернет жүйесіне біржолғы қосылу құны, бір арна тәулік бойынша 10 сағат жұмыс істеген жағдайда (25 жұмыс тәулігі) Интернет қызметін пайдаланғаны үшін ай сайынғы төлем ақысы кестеде берілген.

Бағдарламаны іске асырудың қаржылық құнын бағалау

Модульдің атауы !	Кескіні !	Құны !
1-модуль !	теңгемен	
- оқшау желідегі 10 оқушы орны		1 49100 x 10 =
Оқу-есептеу техникасының (мультимедия компьютері)		1 491 000
мультимедиялық компьютері	- 1 мұғалім орны (мультимедия компьютері)	213 000
сыныбы	- сканер	75 000
	- лазерлік принтер	75 000
	- модем	28 400

- 10 желілік сүзгі 28 375
- 1 үздіксіз қоректендіру блогы 30 000
- жүйелі бағдарламалық қамтамасыз ету 213 000
- құралды бағдарламалық қамтамасыз ету 71 000
- оқу бағдарламалық қамтамасыз ету 142 000

Жиыны: 2 338 400

Модуль 1-дің құны екі миллион үш жүз отыз сегіз мың төрт жүз теңге.

206 кәсіптік мектеп пен лицейді жарақтау құны:

$206 \times 2\,338\,400 = 481\,710\,400$ (төрт жүз сексен бір миллион жеті жүз он мың төрт жүз) теңге;

80 колледжді жарақтау құны: $80 \times 2\,338\,400 = 187\,072\,000$ (бір жүз сексен жеті миллион жетпіс екі мың) теңге.

206 кәсіптік мектеп пен лицейді Интернет жүйесіне біржолғы қосу құны:

$206 \times 51\,600 = 10\,629\,600$ (он миллион алты жүз жиырма тоғыз мың алты жүз) теңге.

80 колледжді Интернет жүйесіне біржолғы қосу құны:

$80 \times 51\,600 = 4\,128\,000$ (төрт миллион бір жүз жиырма сегіз мың) теңге.

206 кәсіптік мектеп пен лицейді бір арна тәулік бойынша 10 сағат жұмыс істеген жағдайда (25 жұмыс тәулігі) Интернет қызметін пайдаланғаны үшін ай сайынғы төлем а қ ы с ы :

$206 \times 44\,100 = 9\,084\,600$ (тоғыз миллион сексен төрт мың алты жүз) теңге.

80 колледжді бір арна тәулік бойынша 10 сағат жұмыс істеген жағдайда (25 жұмыс тәулігі) Интернет қызметін пайдаланғаны үшін ай сайынғы төлем ақысы: $80 \times 44\,100 = 3\,528\,000$ (үш миллион бес жүз жиырма сегіз мың) теңге.

Сөйтіп, қаржыландыру көлемі - 696 152 600 (алты жүз тоқсан алты миллион бір жүз елу екі мың алты жүз) теңгені құрайды.

Бағдарламаны оқу-бағдарламалық-әдістемелік қамтамасыз ету мамандардың кәсіби қызметінде жаңа ақпараттық және телекоммуникациялық технологияның қолданылуы бойынша оқытудың мазмұнын анықтау мен дайындау үшін ғылыми-зерттеу, оқу-әдістемелік жұмыстар жүргізу арқылы жүзеге асырылады. Бұл жұмыстарды қаржыландыру 1-модульді құралдық, оқу-бағдарламалық қамтамасыз етуге көзделген қаражат есебінен жүзеге асырылады және ғылыми-зерттеу ұжымдары мен бастауыш және орта кәсіптік білім беру ұйымдарының арасында тендерлік негізде жүргізіледі.

6. Бағдарламаны іске асырудан күтілетін нәтижелер

Бастауыш және орта кәсіптік білім беру субъектілерін қазіргі заманғы компьютерлік және телекоммуникациялық техникалармен жаратқандыру.

Кәсіптік мектептерді (лицейлерді) және колледждерді бітіруші мамандардың қазіргі деңгейдегі білімге жетуі, компьютерлік және телекоммуникациялық техникамен, ақпараттық технологиямен жұмыс істей алу дағдыларын меңгеруі.

Еңбек рыногының талаптарына сәйкес оқытудың ақпараттық технологиясын қолдану есебінен мамандарды дайындаудың сапасын арттыру.

Бастауыш және орта кәсіптік білім беру жүйесінде ақпараттық бағыттағы қызметтер және тауарлар индустриясын құру.

Бастауыш және орта кәсіптік білім беру жүйесінде ақпараттандыру процесін одан әрі жетілдіруге негіз қалау.

7. Бағдарламаны

іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары

N ! Шаралар атауы ! Жауапты ! Іске асыру ! Орындалу
! ! орындаушылар ! нысаны ! мерзімі

1! 2 ! 3 ! 4 ! 5
-----

1. Ұйымдастыру-техникалық шаралар

1.1 Бағдарламаны іске асыру Білім және ғылым Министрдің 2002 жылғы
жөніндегі Ғылыми- министрлігі бұйрығы қаңтар
әдістемелік үйлестіру
кеңесін (ҒӘҮК) құру

1.2 Бағдарламаны қаржыландыру Білім және ғылым Қазақстан 2001-2005
министрлігі, Республикасы жылдар
облыстар, Астана Үкіметіне наурыз
және Алматы хабарлама
қалаларының
әкімдері

1.3 Бастауыш және орта Білім және ғылым -//- 2002-2005
кәсіптік білім беретін министрлігі жылдар

оқу орындарын
компьютерлік
техникалармен уақтылы
қамтамасыз етуге жан-
жақты көмек көрсету

қаңтар

- 1.4 Бастауыш және орта кәсіптік білім беретін оқу орындарын компьютерлік, телекоммуникациялық техникалармен қамтамасыз ету:
1-Модуль -//- -//- 2002-2005 жылдар желтоқсан
- 1.5 Бастауыш және орта кәсіптік білім беретін оқу орындарында Интернет жүйесіне қосу кестесін белгілеу Білім және ғылым министрлігі, Көлік және коммуникациялар министрлігі -//- 2002 жылғы қыркүйек
- 1.6 Кәсіптік білімді ақпараттандыру орталықтарын ұйымдастыру Білім және ғылым министрлігі -//- 2002 жылғы қыркүйек
- 1.7 Аймақтық бағдарламаларды әзірлеу Білім және ғылым министрлігі, Қазақстан Республикасы облыстар, Астана және Алматы қалаларының әкімдері 2002 жылғы желтоқсан хабарлама
- 1.8 Информатика және есептеу техникалары оқытушыларының біліктілігін арттыруды ұйымдастыру Білім және ғылым Министрдің министрлігі бұйрығы 2002-2005 жылдар желтоқсан
- 1.9 Бағдарламаның іске асуын бақылау -//- Қазақстан Республикасы 2002-2005 жылдар

Үкіметіне желтоқсан
хабарлама

2. Ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету

- 2.1 Аймақтық бағдарламаларды Білім және ғылым Министрдің 2002 жылғы келісу және Бағдарламаны министрлігі, бұйрығы ақпан іске асыру жөніндегі облыстар, Астана шаралар жөнінде және Алматы ұйымдастыру-әдістемелік қалаларының кеңес өткізу әкімдері
- 2.2 Бағдарламаны іске асыру Білім және ғылым -//- 2003 жылғы жөнінде республикалық министрлігі желтоқсан ғылыми-практикалық конференция өткізу
- 2.3 Білім беру бағдары мен -//- -//- 2002 жылғы білім деңгейі бойынша желтоқсан оқытуға арналған мультимедиялық бағдарламаларды әзірлеу
- 2.4 Оқыту бағдарламалары -//- -//- 2002 жылғы бойынша бейне-қосымшалар желтоқсан дайындау
-

Мамандар:

Багарова Ж.А.

Қасымбеков Б.А.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК